

Високий відсоток відповідей на запитання щодо ставлення студентів до *групової форми проведення занять* (за навчальним розкладом) – 55,8% студентів (65,7% – 1-го та 46,2% 2-го курсу) свідчить про відсутність у них (в минулому) іншого досвіду проведення занять та про їх «прив'язаність» до певної соціальної групи. Це підтверджує і результати відповідей на варіант «б» (*секційна форма*) – 40,4% студентів (32,3% – 1-го та 48,1% – 2-го курсу).

Таким чином, отримані результати свідчать (підтверджують), що одним з найбільших недоліків опитування є її необ'єктивність, яка полягає в тому, що респонденти (особливо підлітки) практично завжди намагаються «показати себе з найкращого боку». *Похибка вибірки* [3] полягає в самій процедурі її складання. Йдеться про *не репрезентативність вибірки*, так як вона у даному випадку «не випадкова», з причини того, що в анкетуванні брали участь студенти, які *відвідують* заняття з фізичного виховання (які були присутні).

У результаті дослідження виявлена певна *закономірність*, яка полягає в тому, що більшість студентів, які навчаються в основному на «добре» і «відмінно» по «основних предметах» також показують високі результати з *фізичного виховання*. Можна припустити, що основними чинниками, що зумовлюють такі результати, є більш високий рівень відповідальності даних студентів до навчання і їх переживань за «якість оцінок».

ЛІТЕРАТУРА

1. Божович Л. И. Проблемы формирования личности : избр. психол. тр. / под ред. Д. И. Фельдштейна. – 3-е изд. – М. : МПСИ; Воронеж : МОДЭК, 2001. – 349 с.
2. Бордовская Н. В. Педагогика : учеб. пособие / Н. В. Бордовская, А. А. Реан. – СПб. : Питер, 2011. – 304 с.
3. Бреслав Г. М. Основы психологического исследования : учеб. пособие / Г. М. Бреслав. – М. : Смысл ; «Академия», 2010. – 496 с.
4. Дичек Т. А. Особенности мотивационно-ценностного отношения студентов к занятиям физической культурой [Электронный ресурс] / Т. А. Дичек. – Режим доступа: www.rusnauka.com/21_NNP_2010/Sport/70719.doc.htm
5. Занюк С. Психология мотивации [Электронный ресурс] / С. Занюк. – К. : Эльга-Н; Ника-Центр, 2002. – Режим доступа: tkd.kulichki.net/psih/1_1.htm / psi.webzone.ru/intro/intro_13.htm
6. Ильин Е. П. Мотивация и мотивы / Е. П. Ильин. – СПб. : Питер, 2006. – 512 с.
7. Корж Н. Л. Мотиваційно-ціннісне ставлення студентів технічних спеціальностей до самостійних занять фізичною культурою / Н. Л. Корж // Педагогіка, психологія та медико-біологічні проблеми фізичного виховання і спорту. – Х., ХОВНОКУ–ХДАДМ, 2012. – № 6. – С. 84–88.
8. Лисова Е. Н. Психолого-педагогический подход к мотивационной основе активности субъекта как условие сохранения его здоровья / Е. Н. Лисова // Культура физическая и здоровье. – № 4 (18). – Воронеж, 2008. – С. 68–69.
9. Маслоу А. Мотивация и личность: пер. с англ. / А. Маслоу. – 3-е изд. СПб. : Питер, 2010. – 352 с.
10. Мунтян В. С. Мотиваційно-ціннісне ставлення студентів до здорового способу життя і фізичного виховання / В. С. Мунтян // Науковий часопис НПУ ім. М. П. Драгоманова. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури. – К. : в-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2013. – Випуск 5(30)13 – С. 108–113.
11. Немов Р.С. Психология: Кн. 1. Общие основы психологии : учебник / Р. С. Немов. – М. : Просвещение: ВЛАДОС, 1995. – 576 с.
12. Словарь практического психолога [Электронный ресурс] / С. Ю. Головин. – Режим доступа: vocabulary.ru/dictionary/25/word/cenost
13. Физическая культура студента : учебник / под ред. В. И. Ильинича. – М. : Гардарики, 2005. – 448 с.
14. Хекхаузен Х. Мотивация достижения. Психология мотивации достижения [Электронный ресурс] / Х. Хекхаузен. – Режим доступа: flogiston.ru/library/hekhauzen_4/ / [www «http://ru.wikipedia.org/wiki/»](http://ru.wikipedia.org/wiki/) – 2011.

УДК:378.016:796.071.43:[37.018.5:796]

Назаренко В.В.
Запорізький національний університет

ДЕЯКІ ЧИННИКИ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ТРЕНЕРІВ-ВИКЛАДАЧІВ ДО РОБОТИ У ДИТЯЧО-ЮНАЦЬКИХ СПОРТИВНИХ ШКОЛАХ ІЗ ПЛАВАННЯ

У статті аналізуються визначення поняття «готовність», розглядається рівень знань майбутнього тренера-викладача до роботи у дитячо-юнацьких спортивних школах із плавання. Визначається поняття

готовності як фундаментальної умови успішного виконання професійної діяльності.

Ключові слова: готовність, майбутній тренер-викладач, дитячо-юнацька спортивна школа.

Назаренко В.В. Некоторые факторы формирования готовности будущих тренеров-преподавателей к работе в детско-юношеских спортивных школах по плаванию. В статье анализируются определения понятия "готовность", рассматривается уровень знаний будущего тренера-преподавателя к работе в детско-юношеских спортивных школах по плаванию. Определяется понятие готовности как фундаментального условия успешного выполнения профессиональной деятельности.

Ключевые слова: готовность, будущий тренер-преподаватель, детско-юношеская спортивная школа.

Nazarenko V.V. Some factors of formation readiness of future trainers-teachers to work in youth sports school of swimming. In this article analyzes the definition of "readiness" is regarded the level of knowledge of the future trainer-teacher to work in youth sports schools of swimming. We define the notion of readiness as the fundamental conditions for the successful implementation of professional activities.

Key words: readiness, a future trainer-teacher, youth sports school.

Формування ринкової економіки і перебудова системи управління в ній стосуються не лише суто економічних процесів, а й докорінно змінюють соціальну ситуацію в освіті. Соціальні зміни починають випереджати темпи зміни поколінь. У зв'язку з цим суспільство відчуває велику потребу в підготовці кваліфікованих фахівців, зокрема в області фізичної культури і спорту. Постає завдання підготовки справжніх професіоналів, готових реалізувати себе в умовах світу, що змінюється.

Перед системою вищої професійної освіти стоїть завдання підготовки фахівців, здатних швидко адаптуватися до сучасних вимог виробничого процесу, стійко орієнтованих на компетентне рішення професійних завдань, а також здатних здійснювати в рамках даної професійної діяльності саморегуляцію і саморозвиток. Тому в науковій літературі все частіше постає питання про готовність студентів вузу до майбутньої професійної діяльності.

Готовність майбутніх тренерів-викладачів до роботи у дитячо-юнацьких спортивних школах із плавання викликає необхідність пошуку способів її формування в професійній педагогіці.

Значний внесок у розробку питань розвитку професійної підготовки студентів зробили такі науковці як В.П. Беспалько, А.К. Громцева, К.М. Дурай-Новакова, А.А. Кандилович, В.С. Круглікова та ін.

Робота виконана відповідно до плану НДР Запорізького національного університету.

Метою дослідження було з'ясування основних чинників формування готовності майбутніх тренерів-викладачів до роботи у дитячо-юнацьких спортивних школах із плавання.

Основні завдання дослідження:

1. Провести аналіз психолого-педагогічної літератури та інформації з мережі Інтернет щодо формування готовності майбутніх тренерів-викладачів до роботи у дитячо-юнацьких спортивних школах із плавання.

2. Провести анкетування студентів вищих навчальних закладів.

Результати дослідження. Аналіз психолого-педагогічної літератури свідчить про те, що вчені по-різному підходять до визначення понять "готовність", "готовність до професійної діяльності".

К.М. Дурай-Новакова бачить професійну готовність до педагогічної діяльності як цілісне вираження всіх підструктур особистості, зорієнтованих на повне й успішне виконання різноманітних функцій учителя [3].

Р.В.Конькова трактує поняття "готовність", по-перше, як результат спеціальної організованої педагогічної діяльності, оскільки підготувати – означає навчити, дати необхідні знання; по-друге, сконцентровану якість особи, що включає сформованість індивідуально-психологічних і вольових рис особистості, які забезпечують успішне включення людини в нову сферу діяльності [5].

М.Я.Дьяченко, Л.А.Кандилович зазначають, що готовність – це первинна, фундаментальна умова успішного виконання професійної діяльності [4]. Виникнення стану готовності до діяльності починається з постановки мети на основі потреб і мотивів (або усвідомлення людиною поставленого перед ним завдання). Далі відбувається розробка плану, установок, моделей, схем майбутніх дій. Потім людина

починає втілювати готовність, яка з'явилася у практичних діях. У створенні, збереженні і відновленні стану готовності вирішальну роль відіграє те, що вона пов'язана з різними сторонами особистості.

З.Н. Курлянд визначає готовність до педагогічної діяльності як "професійну стійкість, яка є синтезом властивостей та якостей особистості, що дозволяє впевнено, самостійно, без емоційної напруги в різноманітних умовах виконувати свою професійну діяльність з мінімальними помилками протягом тривалого часу" [6].

Н. В. Давкуш визначає поняття "готовність", як інтегральне цілісне професійне новоутворення особистості педагога, яке забезпечено реалізацією визначених психолого-педагогічних й методичних знань у практичній діяльності на високому професійному рівні, що включає у себе мотиваційно-особистісний, змістовий і діяльнісний компоненти [2].

О.В. Панішева розуміє готовність як "багатокомпонентне утворення, яке включає в себе, з одного боку, певний рівень розвитку особистісних властивостей і якостей студента, з іншого, — систему знань, умінь, навичок та способів діяльності педагога, відповідне ставлення до роботи, що в єдності забезпечує успішне виконання майбутньої професійної діяльності, її різноманітних аспектів..." [8].

С.Д. Максименко і О.М. Пелех вказують, що "...готовність до того чи іншого виду діяльності – це цілеспрямоване вираження особистості, що включає її переконання, погляди, ставлення, мотиви, почуття, вольові та інтелектуальні якості, знання, навички, вміння, настанови" [7].

Загалом вчені виділяють у педагогіці два підходи до розуміння поняття готовності: функціонально-психологічний та особистісний. Функціонально-психологічний підхід передбачає вивчення готовності як певного стану особистості, як психологічної умови успішного виконання діяльності як вибірково-усвідомленої активності, яка спонукає особистість на діяльність; як психологічної установки, що функціонує на фоні загальної активності особистості, як стан, що передує усвідомленій поведінці, як соціально фіксованої установки, характерної поведінки особистості у суспільстві.

У особистісному (особистісно-орієнтованому) підході готовність розглядається як складне особистісне утворення, багатопланову і багаторівневу структуру якостей, властивостей і станів, які у своїй сукупності дозволяють конкретному суб'єктові успішно виконувати діяльність [9, 10].

При формуванні готовності майбутнього тренера-викладача до професійної діяльності важливо враховувати, що спортивні школи – це спеціалізовані навчально-виховні установи, які здійснюють підготовку спортсменів високої кваліфікації. Існує 3 основні типи спортивних шкіл: дитячо-юнацькі спортивні школи (ДЮСШ), спеціалізовані дитячо-юнацькі школи олімпійського резерву, які є позашкільними установами, і школи вищої спортивної майстерності (ШВСМ).

У Великій радянській енциклопедії "дитячо-юнацькі спортивні школи" (ДЮСШ) визначаються як позашкільні спеціальні спортивні установи, основним завданням яких є підготовка і фізичне виховання висококваліфікованих юних спортсменів, а також суспільного фізкультурного активу для ведення масової роботи по фізичній культурі і спорту в школі [1]. Розрізняють ДЮСШ комплексні (з кількох видів спорту) або спеціалізовані (по одному виду спорту). За формами, організації та завданням ДЮСШ можуть бути районними, міськими, обласними, центральними і республіканськими.

Аналіз змісту понять свідчить про те, що проблема формування готовності майбутніх тренерів-викладачів до роботи у дитячо-юнацьких спортивних школах із плавання є досить актуальною. З метою з'ясування окремих чинників формування готовності майбутніх тренерів-викладачів до роботи у дитячо-юнацьких спортивних школах із плавання нами було проведено анкетування студентів вищих навчальних закладів факультетів фізичного виховання, у якому взяли участь 171 особа, серед них 55 студентів Запорізького національного університету (ЗНУ), 48 студентів Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова (НПУ імені М.П. Драгоманова), 38 студентів Волинського національного університету імені Лесі Українки (ВНУ імені Лесі Українки) та 30 студентів Дніпропетровського державного інституту фізичної культури і спорту (ДДІФКіС). Аналіз результатів відповідей на запитання "Наскільки Ви володієте знаннями про зміст роботи тренера-викладача у дитячо-юнацьких спортивних школах із плавання?", наведених у таблиці 1, свідчить: вважають, що повністю володіють знаннями 1,82% студентів ЗНУ, 14,58% студентів НПУ імені М.П. Драгоманова та 10% студентів ДДІФКіС. Частково володіють знаннями про зміст роботи тренера-викладача у дитячо-

юнацьких спортивних школах із плавання 46,93% студентів ЗНУ, 41,67% студентів НПУ імені М.П. Драгоманова, 42,11% студентів ВНУ імені Лесі Українки та 56,67% студентів ДДІФКіС. Не володіють знаннями 43,64% студентів ЗНУ, 2,08% студентів НПУ імені М.П. Драгоманова, 15,79% студентів ВНУ імені Лесі Українки та 3,33% студентів ДДІФКіС.

Таблиця 1

Показник кількості відповідей студентів, опитаних щодо володіння знаннями про зміст роботи тренера-викладача у дитячо-юнацьких спортивних школах із плавання (%)

Відповідь	Загальний показник	Вищий навчальний заклад			
		ЗНУ	НПУ імені М.П. Драгоманова	ВНУ імені Лесі Українки	ДДІФКіС
		55 чол.	48 чол.	38 чол.	30 чол.
Повністю володію	8,80	1,82	14,58	0	10
Частково володію	46,93	47,27	41,67	42,11	56,67
Не володію	16,21	43,64	2,08	15,79	3,33
Важко відповісти	30,26	7,27	41,67	42,11	30

Було важко відповісти 7,27% студентів ЗНУ, 41,67% студентів НПУ імені М.П. Драгоманова, 42,11% студентів ВНУ імені Лесі Українки та 30% студентів Дніпропетровського державного інституту фізичної культури і спорту. Відповіді на запитання "Наскільки Ви володієте знаннями щодо методів навчання спортивним способом плавання?" розподілилися таким чином: 10,91% студентів ЗНУ, 35,42% студентів НПУ імені М.П. Драгоманова, 23,68% студентів ВНУ імені Лесі Українки та 16,67% студентів ДДІФКіС вважають, що повністю володіють знаннями. Частково володіють знаннями про методи навчання спортивним способом плавання 56,36% студентів ЗНУ, 52,08% студентів НПУ імені М.П. Драгоманова, 71,05% студентів ВНУ імені Лесі Українки та 70% студентів ДДІФКіС. Вважають, що не володіють знаннями 27,27% студентів ЗНУ, 2,08% студентів НПУ імені М.П. Драгоманова, 5,26% студентів ВНУ імені Лесі Українки та 6,67% студентів ДДІФКіС. Було важко відповісти 5,45% студентів ЗНУ, 10,42% студентів НПУ імені М.П. Драгоманова та 6,67% студентів ДДІФКіС (рис. 1).

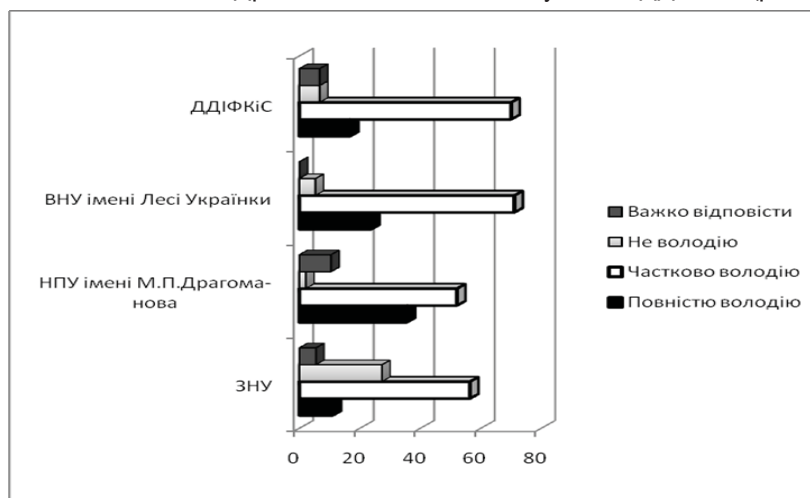

Рис. 1 Показники кількості відповідей студентів, опитаних про володіння знаннями щодо методів навчання спортивним способом плавання

Відповіді на запитання "Наскільки Ви володієте знаннями про засоби тренування плавців?" розподілилися таким чином: 9,09% студентів ЗНУ, 16,67% студентів НПУ імені М.П. Драгоманова, 7,89% студентів ВНУ імені Лесі Українки та 13,33% студентів ДДІФКіС вважають, що повністю володіють знаннями. Частково володіють знаннями про засоби тренування плавців 56,36% студентів ЗНУ, 75% студентів НПУ імені М.П. Драгоманова, 71,05% студентів ВНУ імені Лесі Українки та 63,33% студентів ДДІФКіС. Вважають, що не володіють знаннями 25,45% студентів ЗНУ, 4,17% студентів НПУ імені М.П. Драгоманова, 5,26% студентів ВНУ імені Лесі Українки та 6,67% студентів ДДІФКіС. Було важко відповісти 9,09% студентів ЗНУ, 4,17% студентів НПУ імені М.П. Драгоманова, 15,79% студентів ВНУ імені Лесі Українки та 16,67% студентів ДДІФКіС (рис. 2).

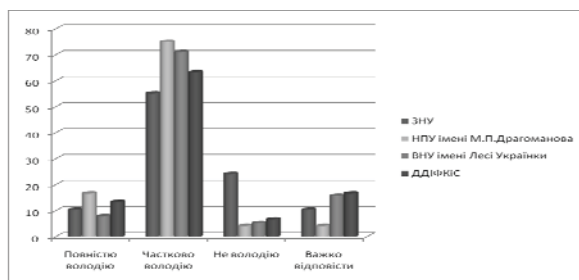

Рис. 2. Розподіл кількості опитаних студентів щодо володіння знаннями про засоби тренування плавців

ВИСНОВКИ. 1. Спираючись на проведений аналіз психолого-педагогічної літератури, готовність – це основна, фундаментальна умова успішного виконання професійної діяльності. Вона визначає сконцентровану і вольових рис особи, які забезпечують успішне залучення людини до нової сфери діяльності. 2. Чинники формування готовності майбутніх тренерів-викладачів до роботи у дитячо-юнацьких спортивних школах із плавання, які знаходяться на недостатньому рівні потребують подальшого вивчення.

ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ вбачаємо у розробці практичних рекомендацій для викладачів університетів фізичної культури і спорту, які у своїй професійній діяльності займаються науковою та освітньою роботою зі студентами. Ці рекомендації сприятимуть підвищенню рівня готовності студентів до роботи у дитячо-юнацьких спортивних школах.

ЛІТЕРАТУРА

1. Большая советская энциклопедия / [под ред. А. М. Прохорова]. – М.: Советская Энциклопедия, 1977. – 584 с.
2. Давкуш Н.В. Дидактические средства формирования профессионально-педагогической компетентности у будущих педагогов // Міжвузівська науково-практична конференція "Психолого-педагогічні аспекти розвитку особистості у дитячі роки". – Зб. Статей. - Сімферополь, ТАВРИЯ, 2008. – С. 101-103.
3. Дьяченко М.И. Психологические проблемы готовности к деятельности / М.И.Дьяченко, Л.А.Кандыбович. - Минск: БГУ, 1976. – 38 с.
4. Конькова Р.В. Подготовка преподавателя физической культуры в классическом университете: дис. ... канд. пед. наук: 13.00.08 / Конькова Раиса Васильевна. – М.: РГБ, 2003. – 26 с.
5. Курлянд З.Н. Педагогіка вищої школи: [навчальний посібник] / З.Н. Курлянд, Р.І. Хмелюк, А.В. Семенова та ін. — К.: Знання, 2005. — 399 с.
6. Максименко С.Д., Пелех О.М. Фахівця потрібно моделювати (Наукові основи готовності випускника педвузу до педагогічної діяльності) // Рідна школа, 1994. - №3-4. – С. 68-72.
7. Панішева О.В. Формування готовності майбутніх учителів математики до роботи в класах гуманітарного профілю: автореф. дис ... канд. пед. наук / Панішева Ольга Вікторівна. Луганськ : Б.в., 2011. – 20 с.
8. Подласый И.П. Педагогіка. Новый курс: Учебник для студ. пед. вузов: В 2 кн. / И.П.Подласый. – М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 1999. – Кн. 1: Общие основы. Процесс обучения. – 576 с.
9. Сластенин В.А. Педагогіка. – М.: Школа-Пресс, 2000. – 512 с.

Назимок В.В.

Національний технічний університет України "КПІ"

ФІЗИЧНА ПІДГОТОВЛЕНІСТЬ СТУДЕНТІВ ЩО ЗАЙМАЮТЬСЯ БОКСОМ В ПРОЦЕСІ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ

В статті визначено рівень загальної та спеціальної фізичної підготовленості студентів перших та других курсів які займаються боксом в процесі фізичного виховання. Встановлена позитивна динаміка та зростання усіх показників фізичної підготовленості студентів які займалися боксом протягом першого курсу. Студенти ж які займалися боксом другий рік продемонстрували кращі результати та їх динаміку.

Ключові слова: бокс, студенти, загальна та спеціальна фізична підготовленість.